

DET KONGELIGE
ARBEIDS- OG SOSIALDEPARTEMENT

Arbeids- og velferdsdirektoratet
Postboks 5 St. Olavs plass
0130 OSLO

Deres ref
18/2224

Vår ref
18/2160-

Dato
5. desember 2019

Eksport av arbeidsavklaringspenger for ikke-yrkesaktive - tolkning av trygdeforordning 883/2004 artikkel 11

Departementet har satt i gang en gjennomgang av aktuelle saker på EØS-området. Som ledd i dette, har departementet nå funnet grunn til å se nærmere på etatens praksis knyttet til eksport av arbeidsavklaringspenger for ikke-yrkesaktive. Vi viser i den forbindelse til tidligere dialog, herunder telefonsamtale 25. november 2019 og møte med representanter fra Arbeids- og velferdsdirektoratet 2. desember i år.

Departementet viser videre til Arbeids- og velferdsdirektoratets henvendelse av 12. juni 2018 (deres ref. 18/2224). Direktoratet redegjør i brevet for gjeldende praksis knyttet til eksport av arbeidsavklaringspenger for ikke-yrkesaktive etter trygdeforordningen 883/2004. Vurderingen bygger på en fortolkning av forordningen artikkel 11, som gjelder spørsmålet om lovvalg. Direktoratet viser i brevet også til trygderettskjennelse 16/03145 fra 18. august 2017, som stadfester etatens fortolkning i en enkeltsak. Henvendelsen er foreløpig ikke blitt besvart av departementet.

Direktoratet har lagt til grunn at bostedslandets lovgivning vil gjelde for ikke-yrkesaktive mottakere av arbeidsavklaringspenger, jf. forordningen artikkel 11 nr. 3 bokstav e. Det forhold at bostedslandets lovgivning generelt vil gjelde, kan etter samme bestemmelse ikke hindre at vedkommende får ytelse fra andre land som er sikret gjennom forordningen. Etter innføringen av forbud mot krav om bosted for kontantytelser, jf. forordningen artikkel 7, vil en etter departementets syn fortsatt ha rett på arbeidsavklaringspenger fra Norge der vedkommende var bosatt her på *søknadstidspunktet*. Dette gjelder også dersom vedkommende senere flytter til et annet EØS-land. Denne forståelsen synes også å følge av definisjonen i forordningen artikkel 1 q).

Postadresse
Postboks 8019 Dep
0030 Oslo
postmottak@asd.dep.no

Kontoradresse
Akersgata 64
www.asd.dep.no

Telefon*
22 24 90 90
Org.nr.
983 887 457

Avdeling
Velferdspolitisk
avdeling

Saksbehandler
Sara Bruvoll

Etter departementets mening er det derfor grunn til å anse søknadstidspunktet som avgjørende for vurderingen etter forordningen artikkel 11 nr. 3 bokstav e. Vi forstår det slik at det vil innebære en endring av praksis for mottakere av arbeidsavklaringspenger som ikke har vært yrkesaktive, og som var bosatt i Norge på søknadstidspunktet. Vi ber Arbeids- og velferdsdirektoratet gi departementet tilbakemelding på konsekvensene av en slik praksisomlegging.

I forlengelsen av dette ber vi også om en snarlig vurdering av hvilke konsekvenser en slik praksisomlegging vil få for det pågående arbeidet med å følge opp tilbakebetalingskrav og anmeldelser. I den grad det er nødvendig, forutsetter departementet at det er dialog med Riksadvokaten. Etter det departementet har fått opplyst, kan foreløpige undersøkelser tyde på at en omlegging av praksis på dette punktet ikke påvirker antall tilbakekrevingssaker og anmeldelser mv. som må gjennomgås, sammenlignet med tidligere anslag. Etter det departementet forstår er det foreløpig heller ikke identifisert relevante domfellelser. Departementet er imidlertid innforstått med at det er nødvendig med en grundigere gjennomgang for å få full oversikt.

Departementet viser også til den varslede gjennomgangen av etatens praksis og retningslinjer for EØS-rettslige forpliktelser på øvrige områder enn de som er omfattet av artikkel 21, jf. bl.a. etatsstyringsmøtet av 14. november. Departementet presiserer at direktoratet også for ytelser som er omfattet av artikkel 21 må vurdere om det kan foreligge andre spørsmål etter EØS-regelverket.

Dersom det etter direktoratets vurdering er behov for nærmere avklaringer av departementets forutsetninger eller forståelse av saken, ber vi om at direktoratet umiddelbart tar kontakt om dette.

Med hilsen

Ulf Pedersen (e.f.)
ekspedisjonssjef

Sara Bruvoll
avdelingsdirektør

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer

Kopi: Riksadvokaten